

Mindre Meddelelser.

Den tyske antarktiske Ekspedition, hvis øverste Leder, som meddelt i forrige Hæfte af dette Tidsskrift, er Oberleutnant Dr. Filchner, afgik den 7. Maj paa Skibet »Deutschland« fra Bremerhafnen. Først i Buenos Aires vil Hr. Filchner møde Skibet og overtage Ledelsen af Ekspeditionen. Hertil indtræffer ligeledes Hundene, der leveres fra Vest-Grønland og Ponyerne, der kommer fra Mandschuriet. Næstkommanderende ved Ekspeditionen er Geografen Dr. Seelheim. Ekspeditionen bestaar i det hele inklus. Kaptajnen af 25 nautiske Medlemmer, 2 Læger, en Tekniker, 7 videnskabelige Deltagere inklus. Lederen. Foruden Lederen støder endvidere Dr. König og Hr. Neuberger, der besørger respekt. Hunde- og Hesteindkøbene, først til i Buenos Aires.

»Deutschland« sejler under Reichsdienstflagge, laster 598 Tons, Længden over Dækket er 46 Meter. Maskinen har 280 indicerede Hestes Kraft. Det er lastet med 400 Tons Kul, heraf 275 Tons Briketter og 25 Tons Anthracit til Ovnene i Stationshuset. Kulforbruget for »Deutschland« er ved fuld Kraft 5 Tons i 24 Timer. Skibet har en Hjelpekedel for det elektriske Lys, Hjelpe-maskinerne og Lukas Loddemaskine samt en Dampvinde til oceanografiske Formaal, traadløs Telegraf, hvis Rækkevidde om Natten er 800 Km. Kaiserliches Reichs-Postamt har fastsat »D. D. E.« som Kaldesignal for »Deutschland«. Til Landstationen medføres ligeledes traadløs Telegraf, saaledes at det kan blive muligt at have Forbindelse imellem Skib, Kontinent eller Basisstation.

Skibet medfører 5 Tons Petroleum, 5 Tons Benzin, 500 Kg. Sprængstof (Trinitotuoil), 3 Motorslæder og 40 lange Transportslæder. Skibet har i fuld lastet Tilstand lidt over 0,5 M. Fribord. Skruen kan hæves og ombyttes, og der medføres 2 Reserve-Nikkelskruer.

Den tyske Rigsdag har i Mødet den 20. Marts 1911 taget Stilling til Ekspeditionen og bevidnet det kækt planlagte og energisk forberedte Foretagende sin Sympati.

Scotts og Amundsens Sydpolsekspeditioner. De sidste Efterretninger fra Kapt. Scott lyder paa, at »Terra Nova« naaede Half Moon Bay, Stewart Island paa dets Tilbagevenden fra de antarktiske Egne den 27. Marts og afgik straks herfra til Port Lyttelton. Det havde været ventet noget tidligere; men Ekspeditionen havde haft meget haardt Vejr undervejs. Pakisen naaedes den 9. December paa 65° Br. og 179° V. Lgd., den var usædvanlig svær, og der brugtes 21 Dage til 380 Miles. Den 30. December naaedes aabent Vand i Ross-Havet, den 3. Januar naaedes Cape Crozier, og efter at have krydset endnu et Bælte af Pakis gik Ekspeditionen ind i Mc. Murdo Sund, der fandtes usædvanlig aaben. Vinterkvarteret valgtes ved Cape Evans 14 Miles Nord for Discovery Stationen og 8 Miles Syd for Cape Royds. Landsætningen skete under store Vanskeligheder og blev fuldført i en Uge. I Slutningen af Marts var Scott i Færd med at gaa ud paa en 2 Maaneders Slæderejse med 12 Mand, 8 Ponyer og 2 Hundeforspand. Baade Mennesker og Dyr var i bedste Velgaaende.

Føreren paa »Terra Nova«, Lieut. H. L. L. Pennell, beretter, at han ved sin Tilbagerejse fra Mc. Murdo Sund langs Isbarrieren til Cape Colbeck, hvor det ikke lykkedes at lande, fandt Amundsens norske Ekspedition etableret 164° V. Lgd. i Bay of Whales. Der var landsat Proviant og bygget en Hytte og P. mente det sandsynligt, at der var efterladt et Parti til Undersøgelse af Kong Edward VII Land. Amundsens Tilsynkomst her har vakt en Del Opsigt, og det synes at være hans Hensigt at vove et Fremstød mod Polen i Vintersæsonen, hvilket skulde synes at være et særdeles voveligt Foretagende. Dog kan det Forhold, at Revner i Gletsjerne etc. om Vinteren er tilfrosne og tillagte, mulig begunstige A.s Plan. »Terra Nova« gik nu tilbage til Mc. Murdo Sund, landsatte derefter et Vinter-Parti ved Cape Adare, hvorpaa det gik til Ny Zeeland.

Det antages, at Amundsen, der har 115 grønlandske Hunde og en Udrustning af Slæder og Skier, vil søge at naa Polen over Beardmore Gletsjeren, altsaa ad samme Rute som Scott. »Fram« kom den 19. April til Buenos Aires og vil i Oktober gaa tilbage for at afhente Ekspeditionen.

Undersøgelserne af de jordmagnetiske Forhold i det Stille Ocean og Nord-Atlantehavet er, som tidligere omtalt her i dette Tidsskrift, i de sidste Aar udført af Carnegie Institutionen i Washington, og har givet Resultater af stor Betydning for Skibsfarten. Det er saaledes konstateret, at Kompassets Misvisning i visse Dele af det Nord-Atlantiske Ocean er mere end 2½ Grad forskellig fra de hidtil som rigtige ansete Værdier. Man har derfor besluttet at udstrække disse Forskninger ved at sende Opmaalingskibet »Carnegie« paa en Rejse omkring Jorden.

Rejsen blev begyndt forrige Sommer og i Januar 1911 befandt Skibet sig ved Sydamerikas Østkyst, derefter skulde der gaas til Tristan da Cunha, Kapstaden, videre over Colombo syd paa til den 40° sydlige Bredde. I 1912 skal Pacific-Oceanet gennemkrydses, og over Kap Horn, Syd-Georgien og Kapstaden skal »Carnegie« vende hjem i Juni 1913.

Bugt fra Ross-Havet til Weddelhavet. Ved Bearbejdelsen af Tidevandsmaalingen, der er udført af Shackletons Sydpolar-Ekspedition, er G. Darwin kommet til den Antagelse, at der mulig strækker sig en Bugt fra Ross-Havet over Polen til Weddel-Havet, der kan have en Dybde af 100—150 Favne.

Den 10. internationale geografiske Kongres i Rom 15.—22. Oktober 1911. Sekretæren for Kongressen beder os gøre opmærksom paa, at Delegerede fra Institutioner og Korporationer ligesaa lidt som andre er fritagne for at betale Kontingent: 25 Fr. for effektive og 12,50 Fr. for Familie-medlemmer. Indmeldelse bedes snarest muligt anmeldt hos Advokat Felice Cardon Via del Plebiscito 102 Rom, hvor Oplysninger om reducerede Takster paa de italienske Baner, samt

om Kongressens Ekskursioner ligeledes gives. Cirkulære kan faas til Gennemsyn i Det kgl. danske geografiske Selskabs Sekretariat.

Undersøgelser i Grønland. I April d. A. startedes af Hr. Knud Rasmussen med Peter Freuchen og Eskimoen Uodloriark som Ledsagere en Ekspedition til Peary-Kanalen. Ekspeditionen har til Hensigt at kortlægge den sidste endnu ukortlagte Del af Grønlands Kyst for derved at opnaa Forbindelse med Pearys og Mylius Erichsens yderste Punkter mod Øst. Ruten lægges langs Kysten til den nordre Rand af Humboldt-Bræerne, hvorfra Ekspeditionen vil gaa ind over Indlandsisen ved Kap Forbes til Sherard Osborn Fjord, og undersøgende de ukendte Fjorde østover vil man trænge ind i Peary-Kanalen og igennem den søge frem til Kap Glacier, hvor Mylius Erichsens Varde kan ventes at findes. Hjemrejsen foregaar enten langs Kysten eller tværs over Indlandsisen til Inglefield Bay. Ekspeditionen ventes tilendebragt paa ca. 80 Dage.

Dr. Mawsons Sydpolarekspedition. Dr. Mawson holdt fornylig et Foredrag i Royal Geogr. Society i London, hvori han fremsatte sine Planer med Hensyn til Undersøgelsen af en Landstrækning i Marginen af det antarktiske Kontinent Vest for Kap Adare. Han vil disponere over ca. 50 Mand til dette Arbejde. Der skal intet Forsøg gøres paa at naa den geografiske Pol, men hvis det er muligt, skal den magnetiske Pol søges naaet fra Basisstationen. Dr. Mawson naaede som bekendt paa Sir Ernest Shackletons Ekspedition den magnetiske Pol fra Bredden af Ross-Havet, saaledes at hvis han udfører sin nuværende Plan, vil han kunne etablere en Linje af Observationer tværs over den nordøstlige Del af Victoria Land.

Kaptajn Daniel Bruun, Medlem af Det kgl. danske geografiske Selskabs Raad, afrejste den 18. Maj d. A. paa en Ekskursion til de franske Besiddelser i Nordafrika.

Greenwich Tid i Frankrig. Greenwich Tid er bleven antaget i Frankrig og Algier. Midnat, Fredag den 10. Marts

blev alle Ure sat 9 Minutter 21 Sekunder tilbage, hvilket repræsenterer Differencen imellem Greenwich og Paris Lgd.

Floden Benue fuldstændig eksploreret. Tysk Kaptajn Strümpel i Adamaua har undersøgt den sidste ukendte Del af Floden Benue, Nigers største Biflod. Flegel opdagede dens Kilde Nord for Ngaundere i 1882, og i 1893 udstrakte Passarge Undersøgelserne fra Garua til Bubandjika. Kaptajn Strümpel har kortlagt Floden mellem dens Kilder og Passarges yderste Punkt. Det har ialt taget 60 Aar for fuldstændig at drage Floden ud af dens Mørke. (Amer. geogr. Soc. April S. 288).

Videnskabelige Undersøgelser i Grønland. Dr. phil. Nordman har i Sommer Orlov fra »Danmarks geologiske Undersøgelse«, da »Kommissionen for Grønlands geologiske og geografiske Undersøgelse« har overdraget ham at undersøge Faunaens Forandring i en af de vestgrønlandske Fjorde — Nordre Strømfjord — fra Fjordmundingen med Havets salte og forholdsvis varme Vand til Bunden, hvor Bræelvene gør Vandet brakt eller næsten helt ferskt. Desuden skal han anstille Undersøgelser over Faunaen i Ferskvandssøer og den uddøde Fauna i de hævdede Lag. Undersøgelsen gælder navnlig den ca. 10 danske Mil lange Sø paa Nordsiden af Nordre Strømfjord, Gieseckes Sø. Ifølge Søens Form og Beliggenhed kunde man formode, at denne oprindelig har været en Fjord, der ved Landets senere Hævning er afspærret fra Havet. Det vil nu have stor Interesse at konstatere, om Faunaen er en relik fauna indbefattende Dyr, som oprindelig hører hjemme i Havet, men i Tidens Løb har vænnet sig til Søens ferske Vand, saaledes som det f. Eks. kendes fra de store midtsvenske Søer, eller om Søens nuværende Fauna er en fuldstændig Ferskvandsfauna. Doktoren afrejser, ledsaget af sin Hustru, til Holstenborg med den grønlandske Administrations Skib »Hans Egede« paa dets anden Rejse og vender tilbage i Slutningen af September.

Til Undersøgelserne i Grønland anvendes en Motorbaad, der føres af en af Marinens Underofficerer, Baadsmænd N. Petersen, der rejste til Ivigtut i Marts Maaned for herfra at bringe Fartøjet til Holstenborg.

Literaturanmeldelser.

Otto Krümmel: Handbuch der Ozeanographie. Band II: Die Bewegungsformen des Meeres. Stuttgart 1911. Verlag: J. Engelhorn's Nachf.

Med det nu foreliggende andet Bind af »Handbuch der Ozeanographie« har Professor Krümmel afsluttet et Storværk, der i lige Grad tjener Forfatteren til Ære og Videnskaben til Fremme. Det er en overordentlig stor Stofmængde, der er sam-

let i denne Bog og fremstillet paa en klar og overskuelig Maade; man finder let, hvad man ønsker, og det vil sikkert vise sig, at man kun yderst sjældent eller aldrig raadspørger Bogen forgæves. Der er ved Trykningen anvendt to Slags Typer, en større for det almindelige Læsestof og en mindre for de fyldige Detailoplysninger, og Værket egner sig derfor baade til Lærebog for Studerende, der ønsker at sætte sig ind i de højst interessante Spørgsmaal om Havet og dets Fysik, og til Haand-